

Ἐκ τῶν οὐσ. βαρδάρει καὶ μάννα.

Ξύλον κρατοῦν τὰ βαρδάρεια τοῦ μύλου.

βαρδάρω ὡς ναυτικός ὄρ. πολλαχ. βαρδάρω Θράκ. βαρδέρω Σύμ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *vardar*. Ἰδ. DCHesseling Mots marit. 15.

1) Προφυλάσσω, ἐμποδίζω τὴν προσέγγισιν ἢ τὴν πορείαν πρὸς τὰ ἐμπρὸς πολλαχ. β) Ἀπωθῶ, ἀπομακρύνω Ἄνδρ. (Κόρθ.) Θράκ. : Τὸνε βαρδάρισε Θράκ. 2) Ἀποφρεύω Σύρ. Ἐβαρδάριζα πολλὰ πράματα. 3) Μέσ. διστιάζω Κρήτ.

βαρδαρώνι τό, ἀμάρι. βαρδαλώνι Πελοπν. (Οἶν.) Ἐκ τοῦ οὐσ. βαρδάρει καὶ τῆς καταλ. -ώνι. Βαρδάρει 1, ὁ ἰδ.

βαρδάσα ἡ, Κεφαλλ. Κωνπλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Μέλαν.) Χίος κ.ά. — Λεξ. Περίδ. Βυζ. βαρδάτσα Κέρκ. Παξ. Πελοπν. (Αἶγ. Κλουτσίνοχ.) μπαρδάσα Σκόπ. μπαρδάσκα Ἄνδρ. βαρδάσα Κορ. Ἀτ. 2,78.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *verdasso*. Ἰδ. GMeyer Neugr. Stud. 16.

1) Δαμάσκηνον ἐπίμηκες χρώματος ὑποπρασίνου ἔνθ' ἄν. 2) Τὸ δένδρον τὸ παράγον τὸν εἰρημένον καρπὸν Κωνπλ. Συνών. βαρδανξά, βαρδαξά.

βαρδασεά ἡ, Λεξ. ΠΓενναδ. 809 Βλαστ. 470.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαρδάσα καὶ τῆς καταλ. -εά. Πβ. καὶ ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 10 (1929/30) 201.

Τὸ δένδρον βαρδανξά, ὁ ἰδ.

βαρδατέντα ἡ, ὡς ναυτικός ὄρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *varda tenda*. Ἰδ. DCHesseling Mots marit. 15.

Συνήθως πληθ., τὰ πλευρικά σχοινία ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ σκηνή.

βαρδαφόγος ὁ, ὡς ναυτικός ὄρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *varda fogo*. Ἰδ. DCHesseling Mots marit. 15.

Προώστης.

βάρδια ἡ, σύννηθ. βάρδια Λυκ. (Λιβύσσ.) βάρκια Κύπρ. βάρδα Θράκ. (Σηλυβρ.) Πελοπν. (Βαμβακ.)

Ἐκ τοῦ Βενετ. *vardia*.

1) Φρουρά, φυλακή σύννηθ. : Φρ. Κάνω βάρδια. Φυλάω βάρδια. Εἶμαι τῆς βάρδιας (ἔχω ὑπηρεσίαν φρουρᾶς) σύννηθ. || Ἄσμ.

Ἀπόψεν ἐκοιμήθηκα ὅς τῇ βάρδια τοῦ σπαθιοῦ μου, σὲ ὄνειρο μ' ἐγύρισε καὶ δὲ γατέω ποῦ 'μου

(ὅς τῇ βάρδια τοῦ σπαθιοῦ = ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ σπ.) Κρήτ. 2) Τὸ μέρος ὅπου φυλάττει τις, σκοπιὰ Κρήτ. Σύμ. κ.ά. Συνών. βίγλα. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Κρήτ. (Σέλιν.) Μῆλ. Πάρ. (Λευκ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γέρμ. Γύθ. Κότρων. Λακων. Μάν.) β) Ἐν παιδιᾷ μέρος φυλαττόμενον ὑπὸ παίχτου Σάμ. γ) Θέσις ἀλιευτικῆς Στερελλ. (Ἀμπρακ.) δ) Μέρος ἀλιευτικῆς σαγῆνης Στερελλ. (Μεσολόγγ.) 3) Φρουρός, σκοπὸς σύννηθ. : Εἶμαι βάρδια. Βάζω βάρδια. Τὸν σταμάτησε ἡ βάρδια. Τὸ μεσημέρι ἀλλάζει ἡ βάρδια. Ἀποκοιμήθηκε ἡ βάρδια. Συνών. βαρδιάνος 1, βαρδιάτωρας. β) Ὁ κρίσιμος χρόνος ἀσθενείας Θεσσ. (Ἀλμυρ.) : Τώρα πρὸς φάε ὅ,τι θέλεις, ἡ βάρδια πέρασε. 4) Ὁμάς ἐργατῶν ἐκτελοῦσα συνεχῇ ἐργασίαν κατ' ἐναλλαγὴν πρὸς ἄλλην ὁμάδα σύννηθ. : Ἀλλάζει ἡ βάρδια. Παύει ἡ μιὰ βάρδια καὶ ἀρχίζει ἡ ἄλλη. β) Ὁμάς ἀλωνιζόντων ἵππων Εὐβ. (Κάρυστ.) Πελοπν. (Κο-

ρινθ. Σουδεν.) Στερελλ. (Ἀράχ.) κ.ά. : Μιὰ βάρδια ἄλογα Κορινθ. Σουδεν. 5) Ὑπηρεσία ἢ ἐργασία τῶν κατ' ἐναλλαγὴν ἐργαζομένων ὁμάδων σύννηθ. : Ἐχω ὀγδο-τρεῖς ὥρες βάρδια σύννηθ. || Φρ. Οὔτε βάρδια οὔτε τίπ'τα (ἐπὶ συνεχοῦς ἐργασίας ἄνευ ἐναλλαγῆς) Στερελλ. (Ἀράχ.)

βαρδιάνος ὁ, πολλαχ. βαρκιάνος Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Βενετ. *vardiano*.

1) Φρουρός, φύλαξ σύννηθ. Συνών. βάρδια 3, βαρδιάτωρας. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. Κεφαλλ. Πληθ. Βαρδιάνοι τοπων. Κεφαλλ. 2) Κλητὴρ τῆς κοινότητος Πάτμ.

βαρδιάτωρας ὁ, Πελοπν. Λακων. (Μάν.) βαρδάτωρας Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάρδια καὶ τῆς καταλ. -άτωρας.

Βαρδιάνος 1, ὁ ἰδ. : Ἄσμ.

Ὁμορφο νεὸ ἐπιάσανε τοῦ Χάρου οἱ βαρδιατῶροι, μὲ σίδερα τὸν δέσανε, μὲ βάτα τὸν τυλίξαν καὶ βάλαν καὶ ὅς τὸν κόρφο του μαύρου φιδιοῦ κεφάλι (μοιρολ.) Λακων.

***βαρδούλι** τό, βαρδάλ' Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάρδουλο.

Βάρδουλο, ὁ ἰδ. : Φρ. Χάλασε τὰ βαρδάλια τ' (χάλασε τὸν κόσμον, ὠργίσθη πολὺ).

βάρδουλο τό, πολλαχ. βάρδαλο Θράκ. βάρδαλον Θράκ. (Αἶν.) βάαδαλον Σαμοθρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Λωρὶς δέρματος περιθέουσα τὸ πέλμα τοῦ ὑποδήματος εἰς τὴν ὁποίαν συρράπτεται ἢ καρφώνεται ἡ σόλα. Συνών. *βαρδούλι.

***βαρδουλώνω**, βαρδαλώνω Μακεδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάρδουλο.

Προσαρμόζω μέρος σκεύους εἰς ἄλλο μέρος τοῦ αὐτοῦ φέρον ἐγγλυφὴν.

Βαρδούσι τό, Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Τὸ τοπων. Βαρδούσι.

Ἀπαντᾷ εἰς τὴν φρ. : Ἐχον καρδιά Βαρδούσι (δηλ. γιερὴ, σκληρὴ σὰν τὰς γρανιτώδεις κορυφογραμμὰς τοῦ ὄρους Βαρδούσι, ἥτοι εἶμαι ὑγιής).

***βαρδούσιος** ἐπίθ. βαρδούσιους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ τοπων. Βαρδούσι.

Υγιής : Καρδιά βαρδούσια.

βαρξα- κοιν. βαρξο- κοιν.

Τὸ ἐπίρρ. βαρεά.

Συντίθεται 1) Πρὸς ἐπίτασιν τῆς σημ. τοῦ β' συνθετ. α) Μετ' ἐπιθέτων ἢ μετοχῶν, οἶον : βαρξαναγκεμένος, βαρξαρματωμένος, βαρεάρρωστος, βαρεάστενος, βαρξοζωσμένος, βαρξοκακομοίρης, βαρξοπικραμμένος, βαρξοσκεπασμένος κττ. β) Μετὰ ρημάτων, οἶον : βαρξανασαίνω, βαρξαστενάζω, βαρξαποκοιμᾶμαι, βαρξαρρωστώ, βαρξαχῶ, βαρξοκοιμᾶμαι, βαρξοστολίζομαι κττ. 2) Πρὸς τροπικὸν προσδιορισμὸν τῆς σημ. τοῦ β' συνθετ., οἶον : βαρξακούω κττ. Πβ. βαρξ-.

βαρεά ἐπίρρ. βαρεά Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὁφ. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) βαρεά κοιν. βαρία Ζάκ. βαρᾶ Πόντ. (Τραπ.) βαρὰ Κάρπ. Κρήτ. βαριζὰ Κάλυμν. βαριζὰ Ἀστυπ. Νίσυρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς. Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 950 (ἐκδ. Wagner σ. 194) «ἄν κοιμηθῇς βαρεά». Τὸ βαρᾶ καὶ παρὰ Βλάχ. Τὸ βαρᾶ τοῦ Πόντ. μόνον εἰς ἄσμ. ἔνεκα τοῦ μετρικοῦ τόνου.

